

Lähetekäytäntö kuntoutuspalveluihin on muuttunut, palveluohjaus on epäneutraalia

Suomen Kuntoutusyritykset ry on huolestuneena seurannut muuttunutta lähetekäytäntöä: Lähteet kuntoutukseen, etenkin fysioterapiaan, ovat vähentyneet ja niiden saaminen on vaikeutunut. Asiakkailta tulleen palautteen mukaan kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat ohjataan suoraan lähetteen kirjoittavan toimijan omaan palveluyksikköön. Asiakkaille annetaan puutteellista tietoa lähetekäytännöstä ja hoidoista, joihin asiakas olisi oikeutettu. Lisäksi on ilmennyt, että lähetettä ei anneta, ellei asiakas itse ymmärrä ottaa asiaa puheeksi ja pyytää sitä. Jatkohoidon palveluohjaus ei ole neutraalia.

Jo usean vuoden ajan jatkunut terveydenhuoltojärjestelmän muutos on johtanut kyseenalaiseen kilpavarusteluun, jonka seurauksena julkinen taho on ryhtynyt vahvistamaan kuntoutuspalvelutarjontaansa palkkaamalla runsain joukoin uutta henkilökuntaa. Tämä toimintamalli ei johda tavoiteltuihin päämääriin: vaikuttaviin, kustannustehokkaisiin, asiakkaan omaan valintaan pohjautuviin kuntoutuspalveluihin – tämä malli johtaa palveluiden keskittymiseen.

Keskittymiskehitys ja epäneutraali palveluohjaus johtavat pahimmillaan siihen, että kuntoutuksen lähipalvelut katoavat pieniltä paikkakunnilta. Tämä koskee sekä työikäisten työkykyä että vaikeavammaisten ja ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävää kuntoutusta.

Jos lähipalveluja tuottavat yritykset ajetaan ahdinkoon ja alas, tulevaisuudessa kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat – joukossa lapset, vaikeavammaiset, iäkkäät - saavat taksilla kymmeniä ja satoja kilometrejä hakemaan kuntoutuspalvelunsa suurkaupungeista. Entä miten käy pienten kuntien talouden, jos yrityksiä eikä niiden henkilökuntaa ole enää maksamassa veroja?

Neutraali palveluohjaus on ehdoton edellytys, mikäli jatkossakin halutaan tuottaa kuntoutuspalveluja lähipalveluina. Se on myös asiakkaan valinnanvapauden edellytys. Nyt näyttää siltä, ettei voimassa oleva Potilaslain 5 § ole itsessään riittävä neutraalin palveluohjauksen takaamiseksi. Lain mukaan asiakkaalle on annettava tietoa eri hoitovaihtoehdoista.

Tehdään korjausliike: Otetaan palvelusetelit käyttöön ja annetaan ihmisten itse valita palveluntuottajansa.

Suomeen on vuosikymmenien kuluessa perustettu paljon pieniä ja keskisuuria lähipalveluja tuottavia kuntoutusalan yrityksiä, joissa osaaminen on huipputasoa ja kouluttautuminen jatkuvaa. Näitä kustannustehokkaita, kansalaisten tarvitsemia lähipalveluja ei saa vaarantaa epäneutraalilla palveluohjauksella.

Voimassa oleva palvelusetelijärjestelmä on erinomainen malli edistämään parempaa kehitystä. Otetaan kunnissa palvelusetelit käyttöön, pidetään hoitopolut nopeina ja kuntoutusta tarvitsevat ihmiset työ- ja toimintakykyisinä. Näin ihmiset saisivat valita itselleen sopivimman palveluntuottajan, kustannustehokkaita palveluja tuottavat yritykset pysyisivät pystyssä ja kunnat elinvoimaisina – ja veronmaksaja olisi tyytyväinen.

Lisätietoja:

Mikko Utecht, Suomen Kuntoutusyritykset ry:n puheenjohtaja, puh. 046 810 2070, mikko.utecht@kuntoutusyritykset.fi
Leila Salonen, Suomen Kuntoutusyritykset ry:n toiminnanjohtaja, puh. 040 749 8706, leila.salonen@kuntoutusyritykset.fi

Suomen Kuntoutusyritykset ry:n jäsenistöön kuuluu 700 kuntoutuspalveluja tuottavaa yritystä, joilla on yli 880 toimipistettä eri puolilla Suomea. Valtaosa näistä yrityksistä on pieniä, 1 – 3 hengen yrityksiä, jotka tarjoavat lähipalveluja kotikuntansa asukkaille, työllistävät ja maksavat veronsa Suomeen. Toimialan yritykset ovat jo vuosikymmenien ajan tuottaneet lähipalveluna mm. vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja.

SUOMEN KUNTOUTUSYRITYKSET RY

Nuijamiestentie 5 B, 00400 HELSINKI, Y-tunnus: 0356391-7
Puhelin 010 279 3300
kuntoutusyritykset.fi, fysioterapia.info